

Regenerace obce Stará Bystrica v letech 2002 - 2011, Slovensko | Ivan Jarina , Slovensko

Regenerace obce Stará Bystrica

Tvář města určují v první řadě veřejná prostranství. Každé náměstí je místem, kterým se město chlubí, a které se v průběhu času vyvíjí pod vlivem historických událostí. Má nesporný ekonomický potenciál a může být pro město významným zdrojem příjmů. Je zkrátka vizitkou města a podle něj se dá poznat mnohé o jeho obyvatelích.

Rínok sv. Michala Archanjela

Ve Staré Bystrici vypadalo náměstí před deseti lety úplně jinak. Byl to nesourodý shluk budov, podobně jako v mnoha jiných případech. Zde však díky osobnosti mladého starosty Jána Podmanického byly podniknuty kroky, které tvář města nadobro změnily.

Roku 2002 oslovil s myšlenkou revitalizace náměstí architekt Ivan Jarina, který v té době dokončil pozoruhodnou stavbu dřevěného kostela sv. Andreja-Svorada a Beňadika v sousední vsi Radôstka. Po tomto úspěchu se architekt Jarina s chutí pustil do projektu přestavby stávajícího náměstí, jako do experimentu návratu náměstítvorných prvků. Sám svůj názor

na obnovování náměstí vysvětluje slovy: „V zahraničí sa často stretávame s obnovou tradičných náměstí, kde sa vyhľadáva jedinečnosť a svojbytnosť. Hľadajú sa pritom zabudnuté architektonické prvky. Pri tomto bádání vzniká nadšenie a radosť, ktoré sú veľmi inšpiratívne.“

Místní obyvatelé nejen že projekt již od počátku podporovali, ale také se do něj zapojovali a doplňovali jej vlastními nápady a inspiracemi z tradiční řemeslné architektury. „Nápady na riešenie jednotlivých časti obce prichádzali postupne. Začínali sme bez ohľadu na potrebné financie, len s jednoduchým konceptom náměstia s prestrešením, ktoré oddelilo parter. Postupne, ako sa získavali financie, sa stavby obaľovali, prestrešovali a spájali až sa začal prebúdzat' ich charakter.“ popisuje počátky práce architekt Jarina a dodává, že největším omezením byl zákaz jakýchkoli bouracích prací, což bylo u některých staveb spíše na škodu celé věci.

V první fázi byla rekonstruována dlažba a osazeny zařizovací prvky parteru (lavičky, odpadkové koše, stojany na kola, lampy). Ve druhé fázi pak prošly změnou samotné budovy v okolí náměstí. Z těch nejdůležitějších stojí za zmínku Zbojnická bašta, Dolná škola, Bielikov dom, nebo budova obecního úřadu.

Hlavní atrakci náměstí však tvoří nepřehlédnutelný Slovenský orloj, jehož expresivně zvlněná šindelová střecha zároveň představuje postavu sedící Panny Marie - patronky Slovenska.

Autorem tohoto návrhu je akademický sochař Viliam Loviška, který vytvořil i další umělecké prvky, obohacující městský parter - sochu sv. Michala Archanjela, zdobící fontánu, a také bustu svatého Floriána, která je součástí stejnojmenného parku.

Park sv. Floriána

Nejnovější fází v procesu obnovy města Stará Bystrica byla rekonstrukce Parku sv. Floriána, místa určeného k oddechu pro všechny - mládež, rodiny s dětmi i starší občany.

Pro vyprojektování tohoto parku si architekt Jarina vybral software Nemetschek Allplan. Využil jej jak k tvorbě výkresové dokumentace, tak pro vytvoření prostorového modelu celého parku a následných vizualizací. Tento program si jej získal jednak proto, že je vhodný pro konstruování komplikovaných prostorových konstrukcí, zároveň ale vidí výhodu Allplanu také v tom, že jeho výstupy jsou více technické, stavařské.

„V Allplane nám hlavne vyhovuje kontrola pri kreslení a plynulý prechod z 2D do 3D, jednoduchšie kotovanie, import PDF a tak ďalej“ vysvětluje své rozhodnutí a dodává: „Veľmi rýchlo zrealizuje vízie a koncepty architekta, pomáha odhaľovať technické chyby a vytvára skutočne ‚inžinierský‘ projekt.“

Při obnově parku byly nejprve zrekonstruovány inženýrské sítě, zabudováno osvětlení a položena kamenná dlažba. Ta je podobně jako v případě náměstí pojata graficky a vytváří ornament různobarevných kruhů, které odkazují na motiv mlýnských kol v souvislosti s legendou o sv. Floriánovi. Pro návštěvníky je zde devět laviček, z nichž dvě jsou umístěny na v místě s konstrukčně zajímavým zastřešením. Další místo k posezení je i na stupňovitém molu na břehu potoka. Byla také obnovena studna a celému místu vévodí zmiňovaná Loviškova socha sv. Floriána.

Kam dále směřuje vývoj v obci Stará Bystrica? Obnova se samozřejmě nezastaví. Těšit se můžeme na celkovou obnovu hotelu Bystričan v sousedství parku a také na navazující projekt rozšíření centra obce o rekreačně - řemeslný areál.

Architekt Jarina má svůj osobitý styl, kterým si získává příznivce nejen z řad investorů, ale především mezi uživateli jeho děl. To je pro něj silnou motivací, vždyť co může být pro architekta vyšší odměnou, než nadšení a obdiv, přicházející přímo od občanů města, pro které toto vše tvoří.

foto: Ateliér VAN JARINA s.r.o.